

Landelijke Eerstelijns Farmacie

Welkom!

Samen krachtig voor zorg

Invitational Conference 18 september 2025

“Hóe nemen wij de regie terug in de openbare farmacie?
Heb LEF en doe mee!”

Invitational Conference

“Hóe nemen wij de regie terug in de openbare farmacie? Heb LEF en doe mee!”

Programma

- 14.30 - 14.45 Welkom door dagvoorzitter
- 14.45 - 15.30 Update en stand van zaken door LEF bestuur
- 15.30 - 16.30 Gastspreker 1: Lars Duursma
- 16.30 - 17.00 Pauze
- 17.00 - 18.00 Gastspreker 2: Bas Erlings
- 18.00 - 18.30 Discussie en afsluiting
- 18.30 - 19.30 Borrel en netwerkgelegenheid

Kosten ontwikkeling Farmacie

2014 WMG € 1.255 miljoen – 15,6 miljoen patiënten → € 80,45 p.p.

2024 WMG € 1.510 miljoen – 16,6 miljoen patiënte → € 90,- p.p.

In 10 jaar tijd slecht plus 11,9%

Inflatiecijfer over die periode is ruim 20%

Wij zijn heel goedkoop!

=> veel meer zorg gaan leveren

=> veel meer geneesmiddelen

=> een fijnmazig netwerk en verankert in de 1ste lijn

Goedkoper kan het niet!

Samen krachtig voor zorg

Brief coalitie aan leden van Verkiezingsprogramma commissie

1. Goede eerstelijns farmaceutische zorg vraagt om een passende bekostiging
2. Medicijntekorten vragen om een fundamentele koerswijziging
3. Waarborg de beschikbaarheid van eerstelijns apotheekzorg
4. Apothekers kunnen vaccinatiegraad verhogen

- ASKA LEF NAPCO VJA
- KNMP-eigen brief

Regionale samenwerking

Belangrijk moment:

- De komende twee jaar zijn cruciaal voor de RAO's – RESV worden nu gevormd
- Voorbereiding en uitvoeringssubsidies beschikbaar via ZonMw voor de regio's om RESV te vormen
- Vanaf 2027: structurele financiering voor o.a. apothekers en andere disciplines (zoals de organisatie & infrastructuur voor de huisartsen)
- De gelden lopen waarschijnlijk via het RESV → aansluiting van RAO's is dus essentieel
- Kans om de positie van de apotheek in de regio te versterken
- Webinar KNMP recentelijk geweest over dit onderwerp

Regionale samenwerking

Huidige situatie

- Grote verschillen tussen regio's
- Aansluiting bij RESV's nog niet overal geregeld
- Samenwerking met eerstelijnszorg en gemeenten wisselt sterk
- RAO's met dezelfde zorgverzekeraar hebben soms verschillende aanpak
- IZA pot is leeg, plannen worden niet meer aangenomen
- Sommige regio's wordt geen enkel 1e lijns plan goedgekeurd

Doel van de werkgroep

- Samenwerking stimuleren vanuit RAO's (op zorgverzekeraar-niveau)
- Katalyserende rol spelen in regionale samenwerking

Regionale samenwerking

Samenwerking LEF en KNMP

- LEF: activistisch, verbindend, regionale leden
 - KNMP: beleidsmatig, technisch, landelijk
 - Samenwerking = complementair, versterkend
 - Samen sterk, ieder vanuit eigen rol
-
- Doel: ondersteuning bieden voor aansluiting bij RESV's (2025–2027)

Regionale samenwerking

Volgende stappen

- Overleg KNMP (Rolf)
- Nieuwe deelnemers werkgroep werven → tenminste 1 deelnemer per grote ZV
(nog nodig Zilveren Kruis en CZ)
- Landelijk overzicht maken van:
 - stand van zaken aansluiting RESV's
 - samenwerking met eerstelijns en gemeenten
 - regionale verschillen binnen preferente ZV

Regionale samenwerking

Afsluiting

- De komende twee jaar zijn bepalend!
- Samen optrekken = sterker staan richting RESV en zorgverzekeraars
- **Uitnodiging:** denk en doe mee → neem contact op met LEF of de werkgroep

Online Farmacie & hybride zorg

- Er zijn in Nederland 2000 internetapotheken
- Zij hebben allemaal goed contact met uw arts
- Zij stemmen allemaal af met uw arts
- Zij kunnen spoedmedicatie direct leveren

Online Farmacie

2021:

- Online farmacie is in ontwikkeling en krachtige positionering van de openbare apotheek is noodzakelijk.
- Verzoek aan de KNMP: *laten wij apotheek.nl ontwikkelen tot een platform namens de openbare apotheken met verbinding met al die 2000 openbare apotheken, zodat duidelijk is dat online dienstverlening integraal onderdeel is van iedere openbare apotheek.*

2022:

- Aantal gesprekken met apotheek.nl met als antwoord: “dat willen onze leden niet”.

Online Farmacie

2023:

- Werkgroep LEF
 - Opstellen visie
 - Designsprint met voorbeelden
 - Presentatie bij de LOA → positief LOA aan hoofdbestuur om te kijken naar toekomstbestendige strategie voor apotheek.nl

2024:

- Werkgroep LOA, LEF en apotheek.nl
- Zichtbaarheid eigen apotheek vergroten door apotheek.nl te framen als online apotheek
- Zoekfunctie eigen apotheek optimaliseren, vastzetten van huisapotheek
- Daar waar persoonlijk contact met eigen apotheek nodig is, bijv. individuele vraag over content apotheek.nl, bestellen, etc. moet patiënt naadloos kunnen switchen naar huisapotheek en vice versa.

Online Farmacie

Bevordering van de positionering van de lokale apotheek

- Basisfunctionaliteiten ontsluiten
- Platform voor hybride apotheken
- Doorlinken naar apotheek voor veilig online medicijnen bestellen
- Eventueel centraal inrichten: informatie en advies

Online Farmacie

2025:

- Apotheek.nl gaat de site verder ontwikkelen!
- Zichtbaarheid eigen apotheek vergroten, toeleiding naar de apotheken op apotheek.nl verbeteren
- Zoekfunctie eigen apotheek optimaliseren, vastzetten van huisapothek
- Daar waar persoonlijk contact met eigen apotheek nodig is, bijv. individuele vraag over content apotheek.nl, bestellen, etc. moet patiënt naadloos kunnen switchen naar huisapothek en vice versa

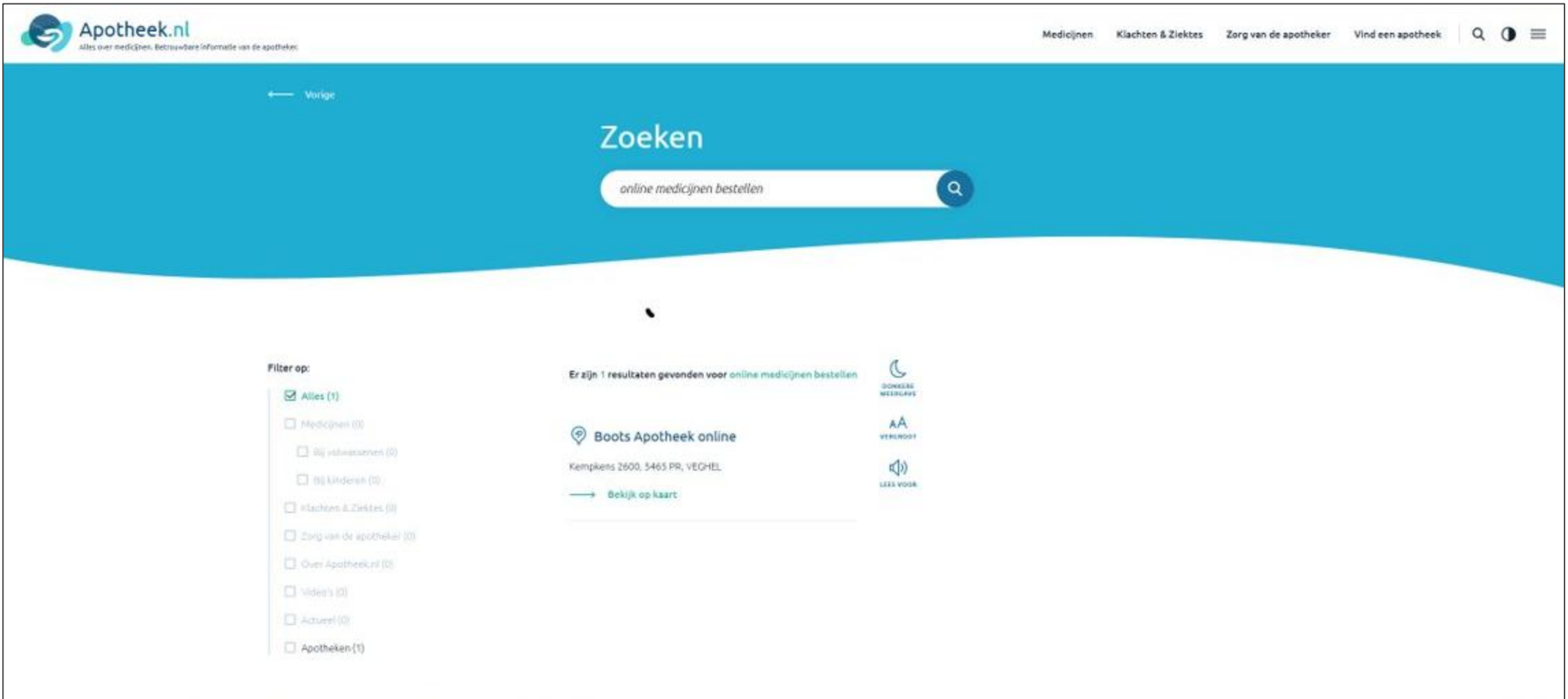
Online Farmacie

September 2025, update apotheek.nl:

- Op diverse logische plekken op de website zijn ‘vind een apotheek’-buttons en advies om ‘contact op te nemen met uw apotheker’ geplaatst. Zo worden bezoekers van apotheek.nl beter geleid naar de (eigen) openbare apotheek. De zichtbaarheid van de eigen apotheek vergroten door apotheek.nl te framen als online apotheek.
- Daarnaast werken we aan de verbetering van de presentatie van openbare apotheken op de eigen apotheekpagina van apotheek.nl. We hebben afgelopen periode nader onderzoek gedaan en hebben inmiddels een goed beeld van de kenmerken waarmee apotheken zich willen presenteren en de uitvoerbaarheid daarvan
- Mogelijkheid tot differentiëren van openbare apotheken op gebied:
 - Contracten zorgverzekeraars
 - Kluis, bezorging, openingstijden
 - Spreekuur
 - Specifieke doelgroepen (diabetes, baxter, etc.)

Online Farmacie

Nog werk aan de winkel, alle apotheken in Nederland zijn ook online apotheken

The screenshot shows the Apotheek.nl website interface. At the top, the logo 'Apotheek.nl' is visible with the tagline 'alles over medicijnen. Betrouwbare informatie van de apotheken'. Navigation links include 'Medicijnen', 'Klachten & Ziektes', 'Zorg van de apotheker', and 'Vind een apotheek'. A search bar contains the text 'online medicijnen bestellen'. Below the search bar, a filter sidebar on the left lists categories like 'Medicijnen (0)', 'Bij volwassenen (0)', 'Bij kinderen (0)', 'Klachten & Ziektes (0)', 'Zorg van de apotheker (0)', 'Over Apotheek.nl (0)', 'Video's (0)', 'Actueel (0)', and 'Apotheken (1)'. The main content area displays 'Er zijn 1 resultaten gevonden voor online medicijnen bestellen' and features a result for 'Boots Apotheek online' located at 'Kempkens 2600, 3465 PR, VEGHEL', with a link to 'Bekijk op kaart'. On the right side, there are icons for 'DONKERE MODUS', 'AA VERHOOGT', and 'LEES VOOR'.

Online Farmacie

Google: online medicijnen bestellen: 8e link

The screenshot shows the website Apotheek.nl. The header includes the logo and navigation links: Medicijnen, Klachten & Ziektes, Zorg van de apotheker, and Vind een apotheek. A search bar and icons for print and share are also present. The main heading is 'Medicijnen bestellen op internet'. A sidebar on the left lists: 'Medicijnen bestellen op internet', 'Medicijnen via eigen apotheek zijn betrouwbaar' (highlighted), 'Risico's internet', 'Legale online apotheek', and 'Internetapotheek bij budgetpolis'. The main content area has a warning about ordering online and a section titled 'Medicijnen via eigen apotheek zijn betrouwbaar' with detailed text about the safety and reliability of ordering from your own pharmacy.

Medicijnen bestellen op internet

Wilt u medicijnen bestellen via internet? Pas op: medicijnen op internet kunnen soms nep zijn. En het is niet zeker of u deze medicijnen veilig kunt gebruiken. Als u bij uw eigen apotheek medicijnen bestelt, weet u zeker dat deze veilig voor u zijn. Toch medicijnen bestellen via een online apotheek? Let op het Europese logo voor internetmedicijnen.

Medicijnen via eigen apotheek zijn betrouwbaar

Ook bij uw eigen apotheek kunt u vaak online (herhaal)medicijnen bestellen. Als u medicijnen ophaalt of bestelt bij uw eigen apotheek, weet u zeker dat ze echt en betrouwbaar zijn. Kortom, in de tabletten zit ook echt het medicijn in de hoeveelheid die op de verpakking staat. Deze medicijnen zijn getest en voldoen aan de wettelijke eisen.

Bovendien kijkt de apotheek na of het medicijn veilig is voor u. Zo kijkt de apotheek na of het samengaat met uw klacht of ziekte. En de apotheek kijkt na of het medicijn samen kan met uw andere medicijnen.

Verder krijgt u betrouwbare informatie over het gebruik van het medicijn. Bijvoorbeeld hoe u het medicijn moet gebruiken, hoe vaak u het moet gebruiken, en hoe u het moet opbergen.

Online Farmacie

Online bestellen – doorlink via apotheek.nl

- Mogelijkheid tot directe link naar herhaalpagina van de apotheek stond in januari op de ontwikkelagenda, nu geschrapt?

e. op thema-pagina's die in Google verschijnen bij zoeken op termen zoals 'online medicijnen bestellen' of 'herhaalrecept'.

Online Farmacie

Conclusie

- Blij met de samenwerking met de KNMP in de ontwikkeling van apotheek.nl
 - Klankbordgroep en denkteam namens LEF en LOA met het GIC
- Verbetering van de profilering van de apotheek op apotheek.nl

Acute zorg

Wat de werkgroep o.a. heeft gedaan:

- 1e meldweek tekorten 2023 – petitie aangeboden aan VWS
- 2e meldweek i.s.m. met SIR – aantal persberichten
 - Geneesmiddeltekorten heeft de volle aandacht gekregen
- Alternatief model preferentiebeleid neergelegd bij VWS, NZA, verzekeraars en kamerleden
- Werkgroep tekorten samen met KNMP
- Gesprekken met zorgverzekeraars

Wat de werkgroep gaat doen:

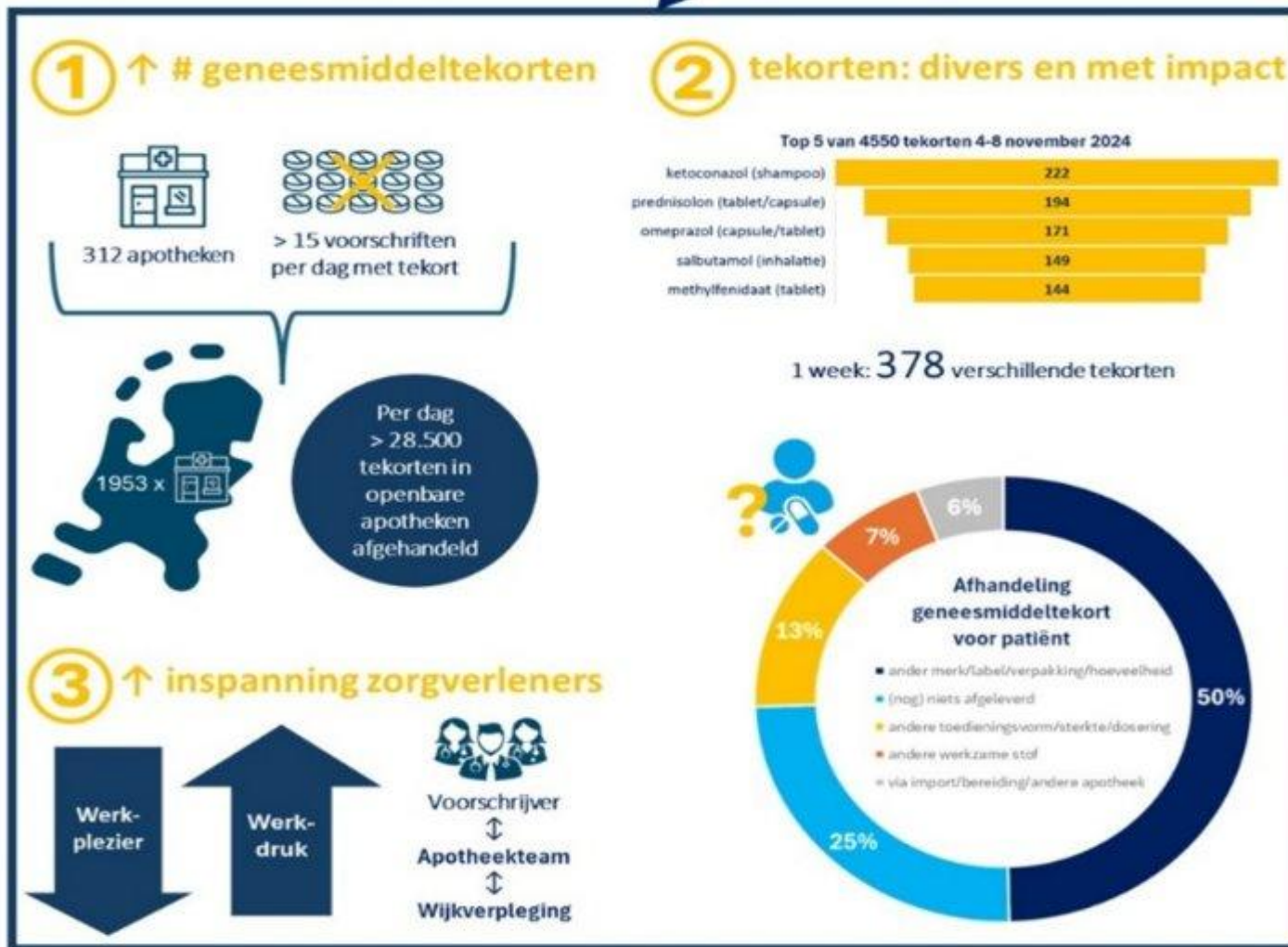
- Meldweek heeft veel los gemaakt rondom geneesmiddeltekorten, dus we gaan hiermee door!
- 3e meldweek in voorbereiding i.s.m. SIR: **week van 3 november**
 - PW artikel is aangeboden ter plaatsing
 - Aanpak richt zich nu ook meer op patiënt
- Rapporten staan op website
- Aanmelden kan binnenkort via de website

Geneesmiddeltekorten in de openbare apotheek – een dwarsdoorsnede

Acute zorg

Resultaat 2024

Samen krachtig voor zorg

Herziening bekostiging

VGZ

- Combinatie van (bijna volledig) preferentiebeleid en LPG leidt tot verlieslatende verstrekkingen
- Strikte hantering LPG-beleid (ook bij MN en logistieke noodzaak)
- Geen referentieproduct zichtbaar waar LPG op gebaseerd is
- Definitie geneesmiddeltekort
- Grote verschillen tussen regio's

Herziening bekostiging

VGZ

Vervolg VGZ → brief jurist waarin wij vragen om:

1. Marktconforme tarieven (tarieven ver onder marktgemiddelde – oneerlijke benadeling)
2. Een preferentiebeleid waarin beschikbaarheid leidend is en apothekers niet financieel gestraft worden voor leveringsproblemen
3. Een definitie van tekort die aansluit bij de praktijk
4. Een inkoopstructuur die rekening houdt met de gevolgen van lage marges en strategische bevoorrading door fabrikanten
5. Erken de impact op artsen en patiënten – onzichtbare schade neemt toe

Herziening bekostiging

NZa

Partij	Rol	Wettelijke basis	Verantwoordelijkheid
Overheid	Eindverantwoordelijk voor volksgezondheid	Grondwet art. 22 lid 1; Geneesmiddelenwet art. 2; IVESCR art. 12	Zorgplicht voor toegang tot essentiële geneesmiddelen en leveringszekerheid borgen
NZa	Toezichthouder zorgstelsel	Wmg art. 16 lid 1; art. 48	Bewaakt beschikbaarheid & continuïteit, kan ingrijpen bij dreigende discontinuïteit van zorg
Zorgverzekeraars	Zorgplicht voor verzekerden	Zvw art. 11, 13, 14	Moeten tijdige toegang en levering contractueel en praktisch garanderen
Zorgverleners (apothekers/artsen)	Uitvoering en patiëntenzorg	Wet BIG art. 3 & 47; Geneesmiddelenwet art. 61-62; BW 7:453	Verantwoord afleveren, therapiecontinuïteit bewaken, alternatieven bij tekorten

Herziening bekostiging

Onze oproep t.a.v. leverbaarheid geneesmiddelen

- NZa: onderken het **acute** systeemrisico
- Zet **direct** een rem op preferentiebeleid. **Concreet alternatief is voorhanden**
- **Dwing zorgverzekeraars, groothandels, apothekers en fabrikanten binnen zeer korte termijn tot afspraken te komen zodat vraag en aanbod beter in balans komen**
- NZa neem regie:
 - Beschikbaarheidsprobleem op basis van een 'yes we can' aanpak gezamenlijk aanpakken met korte tijdlijnen (< 6 maanden)
 - Langere termijn (1-2 jaar): een gezamenlijke visie en actieplan onafhankelijk te worden van geneesmiddelen met een oorsprong van buiten EU

Herziening bekostiging

Onze oproep: evalueer het contracteerproces farmacie

- Zorgverzekeraars en apotheken: naar een evenwichtig speelveld
- Zorgverzekeraars hanteren standaardcontracten waarbij apotheken nauwelijks onderhandelingsruimte hebben
- Apotheken zijn een essentiële schakel binnen de eerstelijnszorg
- Level playing field is daarom noodzakelijk:
 - De rol van de zorgmakelaar moet juridisch worden verankerd, met het recht om te onderhandelen over prijs en prestaties met zorgverzekeraars. Zorgverzekeraars mogen dit niet weigeren
 - Zorgverzekeraars moeten het hinderpaalcriterium respecteren en het verstrekken van geneesmiddelen op een verlieslatende (direct of indirect) basis verbieden

Herziening bekostiging

WTZA: verzoek NZa om niet handhavend op te treden

- NZa is niet verantwoordelijk, maar houdt toezicht op uitvoeringswerkelijkheid. Inconsequenties in wetgeving maken het speelveld voor apotheken onnodig complexer en administratief belastend
- RvS:
 - Zijn de oorzaken die geleid hebben tot tijdelijke ontheffing weggenomen
 - Uitbreiding doelgroep van aanbieders heeft “beperkte meerwaarde”
- Risico's voor apotheken:
 - Privacy apothekers
 - Mededinging tussen apotheken
 - Verslechtering onderhandelingspositie

Arbeidsmarkt

Coalitie

*Knelpunten in de arbeidsmarkt openbare farmacie:
een onderzoek onder werkgevers | Vervloet, M., Post, A.,
Dijk, L. van, Flinterman, L. | Utrecht: Nivel, 2025, 33 p*

Ernstig tekort aan apothekersassistenten, lastig om nieuwe collega's te vinden.

3/4 van de apothekers heeft een tekort.

- Steeds meer collega's verlaten de apotheek:
 - Assistenten: salaris, werkdruk, omgang met patiënten
 - Apothekers: werkdruk, privébalans, beleid geneesmiddelen
- Opleidingsplekken worden steeds minder, scholen stoppen met BBL opleiding
- Gevolg: niet alle zorgtaken kunnen worden uitgevoerd (huisbezoeken, preventie, begeleiding risicogroepen)
- Druk op kwaliteit en continuïteit van zorg in de openbare apotheek

Arbeidsmarkt

- Tekort in de **afgelopen 12 maanden** aan apothekersassistenten:
1,5 fte gemiddeld per apotheek
- Tekort op het **moment** van het onderzoek:
1,7 fte gemiddeld per apotheek voor apothekersassistenten
- Verwacht tekort in de **komende 12 maanden**:
1,9 fte per apotheek voor apothekersassistenten

Daarnaast:

- Ongeveer 75% van de openbare apotheken geeft aan dat er in de afgelopen twaalf maanden een tekort was aan apothekersassistenten
- Momenteel ervaart zo'n 57% van de apotheken een tekort aan apothekersassistenten

*Knelpunten in de arbeidsmarkt openbare farmacie:
een onderzoek onder werkgevers | Vervloet, M., Post, A.,
Dijk, L. van, Flinterman, L. | Utrecht: Nivel, 2025, 33 p*

Arbeidsmarkt

Apothekers

- Aantal instromers volgens het capaciteitsorgaan: **185** per jaar
- Normaal: **130** per jaar
- Dit jaar: **80-100**
- Aantal opleidingsplekken neemt af → levert de opleidingsapothek te weinig op, bezig met financiering

PR en lobbybeleid

- EenVandaag, collega Frank Jochems
- LinkedIn
- Persberichten, o.a. Anastrozol
- Contacten met journalisten, artikelen in de kranten e.d.

Effecten?

LEF gaat naar een proactief beleid.

Lars Duursma

Samen krachtig voor zorg

*“Hóe nemen wij de regie terug in de openbare farmacie?
Heb LEF en doe mee!”*

PR en lobbybeleid

PR = **P**ositief **R**ellen, *met behoud van relatie*

Bas Erlings

[HELLO]

**WE ARE SUE & THE
ALCHEMISTS**

Discussie en afsluiting

Hóe nemen wij de regie terug in de openbare farmacie?

Landelijke Eerstelijns Farmacie

Samen krachtig voor zorg

Blijft u nog even napraten bij de borrel?!